

Foretræde for Transportudvalget 28. september 2021

Om forestående udbygningslov for Københavns Lufthavn i Kastrup

Deltagende organisationer: Rådet for Bæredygtig Trafik (delegationsleder), Bevar Jordforbindelsen og CPH uden Udvidelse (se baggrundsinformation om organisationerne sidst i dokumentet).

Ifølge regeringens udspil "Tættere på" er planen, at udbygningsloven for Københavns Lufthavn (CPH) skal behandles i det kommende folketingsår. Som klima- og miljøorganisationer og borgere på Amager er vi bekymrede for dette, og mener at følgende punkter især kræver politisk opmærksomhed og handling:

- En stigning i flyvning fra CPH til 40 mio passagerer vil betyde en ekstra klimaeffekt på ca. 2 mio tons CO₂e. Den nuværende udledning fra lufthavnens passagerer var i basisåret 2017 cirka 7 mio tons CO₂e, så den samlede udledning – forudsat 40 mio passagerer – vil være ca. 9 millioner tons CO₂e.¹ Det svarer til næsten 10 procent af de forventede udledninger i 2030, i fald 70 %-målet i øvrigt bliver opfyldt. Skulle det blive til 60 mio passagerer, vil udledningerne stige tilsvarende. Der er i beregningerne taget højde for tekniske forbedringer af fly og afvikling af flyvning. Ny viden om flyvningens klimapåvirkning viser, at sektoren nu globalt opgøres til at stå for 9% af de globale udledninger (se bilag om fact-finding conference).
- Udenrigsflyvning indgår ikke i det danske nationale klimaregnskab. Indenrigsflyvning har kun et forsvindende omfang i Danmark. Vi kan IKKE forestille os, at Folketinget i denne sammenhæng kan ignorere udenrigsflyvningen, som foranlediges af danske rejsende eller turister til/fra Danmark. På luftfartsområdet fører Folketinget indtil nu en generel politik, der overlader ansvaret for klima reguleringen til EU og FN. Med hensyn til udvidelsen af Københavns Lufthavn er det grundlæggende spørgsmål derfor, om Danmark har et nationalt klimaansvar for regulering af luftfart til og fra Danmark, og om hvor hurtigt man tror, luftfart med rimelighed kan reducere udledningen af klimagasser.
- Som borgere har vi krav på, at politikerne tager ansvar for, at alle konsekvenser af en så omfattende udvidelse af lufthavnen belyses grundigt. Her må alle relevante ressortområder tænkes sammen – klima, sundhed og miljø, herunder også lokale miljøpåvirkninger. Behandlingen af udbygningsloven må ikke kun ses, som et spørgsmål, der falder under Transportministeriet, men særligt sundhedsområdet må også tænkes ind. Hvert år er luftforurening skyld i 4.600 for tidlige dødsfald samt mange sygdomme som astma, bronkitis, lungecancer og hjertekarsygdom mm. Forskning viser, at særligt børn er udsatte i forhold til påvirkningerne fra luftforurening, og der ligger i områderne omkring lufthavnen mange børneinstitutioner (se vedlagte kort). Nyere forskning viser, at luftforurening kan medføre nedsat fødselsvægt², hæmmet udvikling af lungefunktion hos børn og unge, allergi, og der er også forskning som viser en potentiel sammenhæng mellem luftforurening og

1

<https://bevarjordforbindelsen.dk/wp-content/uploads/2019/09/Baggrund-faelles-udtalelse-om-Kastrup-Lufthavn-efteraaret-2019.pdf>

2

https://www.theguardian.com/environment/2019/sep/17/air-pollution-particles-found-on-foetal-side-of-placentas-study?fbclid=IwAR3r1gWcbqOZOjF7skIrvvUqVeSvWlnINwb2EEenBJKiR_WSGU5BKzq39bL0

autisme i Danmark³, og at luftforurening øger risikoen for kroniske sygdomme hos børn⁴. Der er således mange grunde til at tage luftforurening og sundhedskonsekvenser alvorligt.

- Hele grundlaget for udvidelsen af CPH henføres til Luftfartsloven §57 stk. 2 nr 6 om CPHs forpligtelser til at sikre den nødvendige kapacitet med hensyn til afvikling af lufttrafik⁵. Men CPH's egne tal angiver, at passagertilvæksten sker blandt transitpassagerer og ikke blandt de øvrige passagerer. Derfor mener vi ikke, at udvidelsen kan retfærdiggøres med henvisning til den nødvendige kapacitet og kritisk infrastruktur for Danmark.
- Det er nødvendigt at stille konkrete krav til flybranchen i forhold til klima reduktioner. Vi mener, at branchens egen "klimapartnerskabsrapport" fra 2020 er ganske utilstrækkelig, og i øvrigt er der ikke politisk fulgt op på denne⁶. Det er ikke hensigten med foretrædet at pege på én bestemt løsning på luftfartens underbeskatning. Vi gør dog opmærksomme på en ekstra mulighed, nemlig gennem takstsystemet, som er forankret i Trafikstyrelsen. I 2019 blev flyselskabernes takster sat ned med 5 % for at gøre CPH mere attraktiv at vælge for flyselskaberne. Dette var oveni en nedsættelse på CPHs eget initiativ i 2018 på 10%⁷. Taksterne ville også være en mulighed for at stille krav til de flyselskaber, som bruger lufthavnen, hvor andre lufthavne i Europa stiller krav til flyselskaberne, bl.a. i forhold til natflyvninger, brug af nyere fly mm.
- Ligeledes må der under behandlingen af udbygningsloven stilles konkrete krav om reduktion af støj og luftforurening. Lufthavnen skriver "at nye standpladser skal skabe plads til større fly, der kan håndtere nye og mere brændstofeffektive flytyper, der støjer mindre og udleder mindre CO₂". Men mange passagerer er i transit og skal videre til andre lufthavne i Europa med mindre fly, og dermed vil en stor del af flyvninger stadig være de eksisterende mindre fly. I forhold til støj italesætter lufthavnen planerne om at forskyde tværbanen, som en gevinst for naboerne, da det vil begrænse operationerne ind over byen. Dette bruges af lufthavnen som et af argumenterne for, at den samlede støj ikke vil stige. Men kun 1-2% af de årlige operationer bruger tværbanen, og for os naboer er det ikke de 1-2% af operationerne om året, der er problemet, men den konstante støj fra de op mod 300.000 operationer om året. Der er mere og mere fokus på sundhedskonsekvenserne af støj, som kan resultere i demens og kræft⁸. Støjgrænserne er reguleret i støjhandlingsplanen fra 2018⁹ samt vejledningen om flytrafik fra 1994¹⁰. Miljøstyrelsen og Miljøministeriet er i gang med en revision af vejledningen fra 1994.

Opsummerende opfordrer vi til, at de alvorlige konsekvenser for både klimaet generelt og nærområdet tages alvorligt, og at en eventuel udvidelse behandles ud fra et

3

https://ing.dk/artikel/luftforurening-oeger-boerns-risiko-kroniske-sygdomme-244169?fbclid=IwAR2YCsF7JT9HAOUMNjtwRXNn0mXOueX5_2FdjKl4yzXhjZTBsWHe3OHZDfw

4

<https://ing.dk/artikel/luftforurening-oeger-boerns-risiko-kroniske-sygdomme-244169?fbclid=IwAR052fXaWhLEy-FgTXRdC1nKkSDyveb6JoXOcflgMBRelNuw6tW8hkrnU>

⁵ Side 6 i Masterplanen

⁶ <https://bevarjordforbindelsen.dk/luftfarten-vil-flyve-under-klima-radaren/>

⁷ Mandag Morgen den 17. december 2019

⁸ <https://ruc.dk/nyheder/ny-forskning-trafikstoej-oeger-risikoen-demens>

⁹ <https://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2018/okt/stoejhandlingsplan-for-koebenhavns-lufthavn/>

¹⁰ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/1994/87-7810-117-4/pdf/87-7810-117-4.pdf>

forsigtighedsprincip: udvidelsen kan kun ske under hensyn til **meget præcise vilkår**, der tilgodeser klimaet i al almindelighed og miljøet i nærområdet.

Vi inviterer medlemmer af transportudvalget til at medvirke til at lave en fact-finding konference (bilag).

Fakta om organisationerne:

Rådet for Bæredygtig Trafik: Vi er en forening og NGO, som arbejder for bedre vilkår for de bæredygtige trafikanter – og en begrænsning af bilismen. Vi markerer os i den trafikpolitiske debat, arrangerer offentlige møder og udarbejder løbende en lang række høringssvar med fokus på kollektiv trafik, transportpolitik, infrastrukturprojekter, transportens klima- og miljødimension m.m. Læs mere på <https://baeredygtigtrafik.dk/> og <https://www.facebook.com/baeredygtigtrafik/>

Bevar Jordforbindelsen: Vi er en forening, der i 2018 blev stiftet for at øge opmærksomheden omkring flyvningens negative konsekvenser i al almindelighed og specifikt at sætte op imod en udvidelse af Københavns Lufthavn i Kastrup. Læs mere på <https://bevarjordforbindelsen.dk/> og <https://www.facebook.com/bevarjordforbindelsen>

CPH uden Udvidelse: Vi er en borgergruppe dannet af helt almindelige borgere på Amager. Vores formål er at bekæmpe støj, lugt og forurening fra lufthavnen samt sikrer, at vi som naboer bliver hørt. I løbet af de sidste 4-5 år har vi oplevet en mærkbar forøgelse af støj- og lugtgenerne fra lufthavnen og vi er derfor bekymrede for, hvad en yderligere udvidelse vil betyde for os og vores børn. Læs mere på <http://cph-udenudvidelse.dk/> og <https://www.facebook.com/groups/CPH.udenudvidelse>

Bilag:

Skitse til en fact-finding konference på Christiansborg, efteråret 2021.pdf
Oversigt-over-skoler-og-institutioner-i-område-omkring-lufthavn.pdf